

Årsrapport Klagenemnda 2021

Klagenemnda består av en ekstern jurist (leder), to vitenskapelig ansatte og to studenter. I 2021 har klagenemnda hatt 16 møter og behandlet 230 saker (2020: 122 saker).

Klagenemnda behandler noen saker i første instans, blant annet saker om mistanke om fusk, skikkethetsaker og saker som gjelder merknad på politiattest. I disse sakene kan klagenemndas vedtak påklages til Felles klagenemnd, som er en nasjonal klagenemnd som behandler klager på denne type vedtak fra alle norske universitet og høyskoler.

I klagesaker er Klagenemnda andreinstans, da saken først har vært til behandling på fakultet/LU eller i utdanningsavdelingen. Klagenemndas vedtak i klagesaker kan ikke påklages, det fremgår direkte av ordlyden i UH-loven § 5-1 (5).

Klager over formelle feil behandles i fakultetsstyret/styret for lærerutdanningene (delegert til dekan) i førsteinstans. I saker hvor studenten ikke gis medhold, går saken direkte til behandling i klagenemnda. Denne praksis ble innført fra 2016. I 2015 måtte studenten påklage fakultetsstyret/styret for lærerutdanningene sitt vedtak for å få behandlet klagen i klagenemnda.

I forbindelse med klage, kan den instansen som har fattet det påklagede vedtak, omgjøre sitt vedtak. I slike tilfeller kommer ikke saken videre til klagenemnda. I noen tilfeller har studenter også trukket klagen i forkant av klagenemndas møte.

I 2021 fattet klagenemnda vedtak i totalt 52 klagesaker (2020: 46). Sakene fordelte seg som følger:

Type klagesak	2021	2020
Klage over formelle feil ved eksamen	34	21
Klage over avslag på søknad om opptak/overflytting	2	5
Klage over avslag på søknad om godkjenning/fritak	1	2
Klage over avslag på søknad om et 4. eksamensforsøk/3. forsøk i praksis	2	1
Klage over avslag på søknad om adgang/oppmelding til prøve/eksamen	3	3
Nedsettelse av advokatsalær	3	4
Avvisning av klage	1	2
Klage over avslag på dispensasjon fra frist	4	1
Bortvisning	1	1
Klage over utsettelse av praksis	1	5
Klage over avslag på søknad om særordning	0	1

Det var en sak i 2021 hvor studenten fikk medhold. I 2020 var det ingen saker hvor studenten fikk medhold.

Fuskesaker

I 2021 behandlet universitetets klagenemnd 167 fuskesaker. En av sakene gjaldt mistanke om fusk i forbindelse med skriftlig eksamen under tilsyn (ulovlige hjelpemidler), fire saker gjaldt fusk på oppmøtere registrering, mens øvrige saker gjaldt mistanke om fusk i forbindelse med ulike

hjemmeeksamener. Noen av disse sakene omhandlet plagiering ved at ulikt omfang tekst fra kilder var kopiert inn i studentens besvarelse uten tilstrekkelig kildehenvisning og andre gjaldt ureglementert samarbeid mellom eksamenskandidater. Nytt for 2021 er at det er avdekket at flere studenter sender inn oppgaveteksten til betalingsider hvor de mottar svar under eksamen.

Lovens skyldkrav ved annullering og utestenging er grov uaktsomhet eller forsett. Klagenemnda viser til praksis i Felles klagenemnd, der det ved grovt uaktsomt fusk normalt reageres med annullering og ett semesters utestenging, mens det ved forsettlig fusk normalt reageres med annullering og to semestres utestenging. Felles klagenemnds praksis er førende for Klagenemndas praksis.

I sakene som har endt med ingen reaksjon kan det være at dokumentasjon i saken ikke har vært ansett tilstrekkelig til å dokumentere objektivt fusk, eller at studentene har vært i aktiv rettsuvidenhet (som har vært unnskyldelig). I sakene som kun har endt med annullering skyldes det stort sett at studentene allerede er utestengt fordi de har fusket i flere emner.

	Antall fuskesaker ved UiA (etter konsekvens)		
	2019	2020	2021
Ingen reaksjon	12	4	24
Annullering	4	5	9
Annullering og ett semesters utestenging	10	18	33
Annullering og to semestres utestenging	13	46	101
Antall saker totalt	39	73	167

Klagenemndas leder har fått delegert myndighet til å behandle klage på vedtak i fuskesakene og søknader om utsatt iverksettelse. Disse sakene er ikke medregnet i oversikten over. I 2021 behandlet klagenemndas leder 58 klager. 7 av vedtakene ble omgjort i Klagenemnda etter klagebehandling på grunn av nye forhold i klagen.

51 fuskesaker behandlet i 2021 ble påklaget til Felles klagenemnd. Seks vedtak ble opphevet av Felles klagenemnd, i tre saker reduserte de utestengelsesperioden med ett semester på grunn av lang samlet saksbehandlingstid og de resterende ble stadfestet. Syv saker er ikke behandlet enda. Årsaken til at vedtakene ble opphevet av Felles klagenemnd var at deres vurdering av bevisene var annerledes enn Klagenemndas vurdering.

I fuskesaker hvor det reises sak om utestenging, har studenter rett til å la seg bistå av advokat eller annen talsperson. Utgifter til advokathonorar dekkes av universitetet. I 2021 ble det benyttet advokat i 84 saker.

Det er viktig å forebygge fusk gjennom blant annet opplæring i akademisk skriving. I alle emnerom i Canvas er det lagt inn lenke til universitetets nettsider om kildebruk/kildehenvisning.

COVID-19 førte til at de fleste skriftlige skoleeksamenene ble omgjort til hjemmeeksamen. Det ble opprettet en nettside om kort hjemmeeksamen og tekst i eksamensoppgave med informasjon om krav til kildehenvisning. Det har vært gjennomført informasjonskampanjer med sikte på å forebygge fusk.

Andre saker i klagenemnda

Utover klage- og fuskesakene har klagenemnda i 2021 behandlet en sak vedrørende merknad på politiattest. I saken fattet nemnda vedtak om å ikke utestenge studenten fra praksis grunnet straffbare forhold.

Retten til advokat på universitetets regning gjelder i fusk, skikkethet, politiattest og bortvisningssaker.

Klagenemnda har behandlet tre saker om skikkethet. To av sakene ble påklaget og stadfestet av Felles klagenemnd. Begge sakene ble anket videre til Tingretten. Den ene saken ble behandlet i Agder Tingrett i desember 21, der Felles klagenemnds vedtak ble stadfestet. Den andre saken er berammet til slutten av mai.

Totalt tre vedtak fra Universitetet i Agder ble anket videre til Tingretten, etter at de ble stadfestet i Felles klagenemnd. Det var en fuskesak, en skikkethetssak og en bortvisningssak. Staten ble frifunnet i alle sakene.